

สรุป

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ภายหลังการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ มาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในปี พ.ศ. 2539 และปี พ.ศ. 2547 และในบริเวณอำเภอบางคล้า และอำเภอบ้านโพธิ์ สามารถสรุปผลการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณอำเภอบางคล้า และอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2547 โดยจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่เกษตรกรรมและอื่นๆ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่ชุมชน พบว่า ในบริเวณอำเภอบางคล้า และอำเภอบ้านโพธิ์ มีพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาคือ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่ชุมชน พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ป่าชายเลน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในระหว่างปี พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2547 พบว่า พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ชุมชน เพิ่มขึ้น 29,166.55, 862.57 และ 294.06 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.09, 1.42 และ 0.48 ของพื้นที่ศึกษา ตามลำดับ ในทางตรงกันข้าม พื้นที่เกษตรกรรมและอื่นๆ และพื้นที่ป่าไม้ลดลง 30,245.11 และ 78.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 49.87 และ 0.13 ของพื้นที่ศึกษา ตามลำดับ โดยในบริเวณอำเภอบางคล้าซึ่งอยู่ในบริเวณเหนือเขื่อนทดน้ำบางปะกงมีพื้นที่เกษตรกรรมและอื่นๆ ถูกเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงเป็นส่วนมาก รองลงมาถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่ชุมชน ส่วนในบริเวณอำเภอบ้านโพธิ์ซึ่งอยู่ในบริเวณท้ายเขื่อนทดน้ำบางปะกง มีพื้นที่ถูกเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ พื้นที่เกษตรกรรมและอื่นๆ ซึ่งถูกเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และถูกเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ชุมชน ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ป่าชายเลนที่ถูกเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่ป่าไม้ได้ถูกเปลี่ยนแปลงมาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยง และพื้นที่ชุมชน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบริเวณอำเภอบางคล้า และอำเภอบ้านโพธิ์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2547 พบว่า บริเวณทั้ง 2 พื้นที่ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น 29,166.55 ไร่ โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 58.71 เมื่อเทียบกับพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในปี พ.ศ. 2539 นอกจากนี้ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบริเวณอำเภอบางคล้า และอำเภอบ้านโพธิ์ พบว่า ในบริเวณอำเภอบางคล้าซึ่งอยู่ในบริเวณเหนือเขื่อนทดน้ำบางปะกงมีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น 18,114.61 ไร่ โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 83.30 เมื่อเทียบกับพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในปี พ.ศ. 2539 ส่วนบริเวณอำเภอบ้านโพธิ์ซึ่งอยู่ในบริเวณท้ายเขื่อนทดน้ำบางปะกงมีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น 11,051.94 ไร่ โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 39.57 เมื่อเทียบกับพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในปี พ.ศ. 2547

4. ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่ซึ่งเคยเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในปี พ.ศ. 2539 ยังคงเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในปี พ.ศ. 2547 ในทั้ง 2 อำเภอ ในบริเวณอำเภอบางคล้าซึ่งอยู่ในบริเวณเหนือเขื่อนทดน้ำบางปะกง มีพื้นที่เกษตรกรรมและอื่น ๆ ถูกเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเท่ากับ 18,114.61 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.45 ของพื้นที่อำเภอบางคล้า ในขณะที่อำเภอบ้านโพธิ์ซึ่งอยู่ในบริเวณท้ายเขื่อนทดน้ำบางปะกง มีพื้นที่เกษตรกรรมและอื่น ๆ พื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ป่าไม้เปลี่ยนมาเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เท่ากับ 10,371.72, 612.68 และ 67.54 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.61, 1.57 และ 0.17 ของพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ ตามลำดับ

5. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าภายหลังการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกงมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาพื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอบางคล้าและอำเภอบ้านโพธิ์เกิดความยั่งยืนต่อไป